

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kronlund, Anna; Vaittinen, Tiina; Rökköläinen, Mikko; Vastapuu, Leena

Title: Poliitikasta-raati: Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen sokeat pisteet

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © 2022 Valtiotieteellinen yhdistys

Rights: CC BY-NC-ND 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Please cite the original version:

Kronlund, A., Vaittinen, T., Rökköläinen, M., & Vastapuu, L. (2022, 30.8.2022). Poliitikasta-raati: Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen sokeat pisteet. Poliitikasta.
<https://politiikasta.fi/politiikasta-raati-kansainvalisten-suhteiden-tutkimuksen-sokeat-pisteet/>

Politiikasta-raati: Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen sokeat pisteet

30.8.2022 / Kirjoittaja [Anna Kronlund](#), [Tiina Vaittinen](#), [Mikko Rökköläinen](#) ja [Leena Vastapuu](#) / [Artikkelit](#) / [demokratia, kansainväliset suhteet, Tutkimus](#) / 11 minuutiksi luettavaa

Akateeminen tutkimus suosii tiettyjä suuntauksia ja painotuksia. Samalla määritellään sitä, millainen tutkimus on tärkeää ja huomionarvoista – ja myös sitä, mikä ei ole. Neljä kansainvälisten suhteiden tutkijaa kertoo, mitkä ovat alan sokeita pisteitä.

Nykyaikainen tutkimus ponnistaa tutkimusperinteestä, jolla on tiettyjä painotuksia. Siksi jotkut muut näkökulmat jäävät vähemmälle huomiolle. On tavallista, että tutkimuksen painotukset muuttuvat ajan myötä, kun aiemmat tutkimussuunnat jäävät historiaan ja uusia avataan. Tutkijoiden huomio kiinnittyy ymmärrettävästi asioihin, jotka herättävät huomiota – muutokset maailmalla vaikuttavat näin myös tutkimuksen suuntiin, oli kyse sitten [koronaviruspandemiasta](#) tai [Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan](#).

Jälkimmäinen mainituista palautti monet klassiset ulko- ja turvallisuuspoliittiset koulukunnat, tutkijat ja teoriat tieteelliseen ja julkiseen keskusteluun. Vastauksia muuttuneeksi koettuun maailmanjärjestykseen ovat etsineet yhtä lailla tutkijat, journalistit ja tavalliset kansalaiset. Tutkijoilta on odotettu selkeitä kannanottoja kehittyviin tilanteisiin, joista tutkimuksellista varmuutta ei ole ehtinyt vielä kehittyä.

Onkin syytä miettiä, missä määrin perinteinen turvallisuuskäsitys on haastanut vanhoja totuuksia ja missä määrin vanhat totuudet ovat vahvistuneet – ja mitä tämä on merkinnyt tutkimuksen sokeille pisteille.

Tutkijoiden katseen suuntautumisen myötä sokeat pisteet tarkoittavat myös hiljentyneitä – jopa hiljennettyjä – ääniä. Sokeat pisteet liittyvät siten suoraan valtasuhteisiin paitsi tutkimuskohteiden, mutta myös tutkijayhteisöjen välillä ja sisällä.

Uusia tutkimussuuntauksia edustavat tutkijat voivat törmätä voimakkaaseen ”portinvartiointiin” esimerkiksi tieteenalan arvostetuimmassa julkaisukanavissa vakiintuneiden tutkimussuuntien edustajien toimesta. Raadissa keskustellaan niin klassisista kuin uusistakin tutkimusteemoista, mutta huomioiden myös tutkimuksen inhimillisen tekijän – tutkijat itse.

Tämä Poliitikasta-raati pohjaa *Poliitikasta*-lehden järjestämään keskustelutilaisuuteen Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen seuran (KATSE) konferenssissa 6.-7.5.2022. Keskustelua ohjasi Poliitikasta-lehden vastaava päätoimittaja **Mikko Poutanen**. Panelisteina keskustelussa ja tässä Poliitikasta-raadissa ovat väitöskirjatutkija **Mikko Rökköläinen** Tampereen yliopistosta, tutkijatohtori **Tiina Vaittinen** Tampereen yliopistosta, tutkijatohtori **Anna Kronlund** Jyväskylän yliopistosta ja apulaisprofessori **Leena Vastapuu** Ruotsin maanpuolustuskorkeakoulusta.

Raati aloittaa haastavalla kysymyksellä tutkijoille: mitä kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa sokeat pisteet tarkoittavat teille?

Anna: Tutkijana olen kiinnostunut ensisijaisesti käsitteistä ja poliittisista debaateista. Sokean pisteen kysymys on yhtäältä menetelmällinen, liittyen vallalla oleviin tulkintoihin eri kysymyksistä, ja toisaalta kuvaa aiheita, jotka pysyvät marginaalissa.

Mahdollisina sokeina pisteinä voi pitää myös tieteellisten julkaisujen saavutettavuutta tai samankaltaisuutta, jolloin julkaisujen antama kuva tutkimuksellisista näkemyksistä tai aiheista on hyvin yksipuolinen. Esimerkiksi avoin julkaiseminen ja toimituskuntien ja arvioitsijoiden näkökulmien monipuolisuuden lisääminen ovat yksi keino, joilla tutkimuksen saavutettavuutta ja näkökulmien moninaisuutta voidaan pyrkiä lisäämään.

Mikko: Luulen, että kansainvälisten suhteiden tutkimuksen sokeat pisteet eivät liity yksittäisiin ilmiöihin ja näkökulmiin vaan niiden välisiin yhteyksiin, joita emme syystä tai toisesta tunnista. Koska emme hahmota yhteyksiä, emme tunnista joidenkin pimentoon jäävien ilmiöiden arvoa ja relevanssia alan ydinkysymyksille. Tämä tunnistamisen vaikeus ei ole ensisijaisesti yksilöiden ongelma, vaan liittyy akateemisten organisaatioiden vallankäyttöön, sekä rahoittajien ja muiden sidosryhmien ymmärrykseen tutkimuksesta ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Sokeina pisteinä voi pitää myös tieteellisten julkaisujen saavutettavuutta tai samankaltaisuutta, jolloin julkaisujen antama kuva tutkimuksellisista näkemyksistä tai aiheista on hyvin yksipuolinen.

Tiina: Olen erikoistunut globaaliin hoivan ja terveydenhuollon poliittiseen talouteen ja etiikkaan, myös rauhalle ja turvallisuudelle keskeisenä kysymyksenä. Alamme kansainvälisissä piireissä tutkimukselleni löytyy useita lokeroita, ja olen saanut tutkimukselleni tunnustusta. Suomalaisessa kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa aiheeni on kuitenkin nähty kummajaisena: ei kansainväliselle politiikalle, saati ulkopoliittikan käytännöille merkittävänä kysymyksenä.

Jopa monitieteinen rauhan-, konfliktin- ja maailmanpolitiikan tutkimuksen aikakauslehti *Kosmopolis* hylkäsi joku vuosi sitten hoivan poliittista taloutta käsittelevän teemanumeroideamme – aihe ei ollut relevantti rauhan ja konfliktin- ja maailmanpolitiikan tutkimukselle. Koronapandemian tullen toki kaikilla olikin sitten aiheesta sanottavaa ja asiantuntemusta.

Leena: Sokeita pisteitä on mielenkiintoista lähestyä näköaistin sijaan kuuloaistin kautta. Esimerkiksi feministisessä tutkimuksessa on jo vuosikymmeniä puhuttu hiljaisuuksista ja niiden kuuntelemisesta – siitä, että melun keskellä olevat hiljaisuuden alueet ovat täynnä informaatiota, puhumattomia ”itsestäänselvyksiä” ja kipeitä salaisuuksia. Tämä pätee kaikenlaisiin sosiaalisiin ryhmiin perheistä ja työporukoista kokonaisesti tieteenaloihin.

Suomalaisessa kansainvälisten suhteiden tutkimuksessa koen olevani feministitutkijana yhtäältä hiljennetty esimerkiksi uramahdollisuuksien olemattomuutena, mutta toisaalta tunnen myös painetta rikkoa hiljaisuuksia erityisesti tulevia tutkijasukupolvia ajatellen. Kansainvälisessä tarkastelussa näyttääkin absurdilta, ettei Suomessa ole yhtään feministitutkijaa kansainvälisten suhteiden professorina.

Voitteko kuvata miten sokeat pisteet tutkimuksessa ovat vaikuttaneet omaan tutkimukseenne tai uraanne tutkijoina?

Leena: Palkitusta väitöskirjastani huolimatta tieteellinen urani käytännössä tyssäsi väittelyyn ja sen jälkeen saamaani lyhytaikaiseen jaksoon tutkijatohtorina (postdoc). Päädyin joiksikin vuosiksi yliopiston ulkopuolisiin, sinänsä hyvin mielenkiintoisiin tehtäviin, jolla on ilman muuta ollut vaikutuksensa esimerkiksi julkaisuluettelooni. Vaikka kaikki meni lopulta hyvin ja ajauduin apulaisprofessoriksi Ruotsiin, tutkijanpolkuni on ollut kaikkea muuta kuin suoraviivainen.

Haluan myös huomauttaa, ettei tapaukseni suinkaan ole poikkeus vaan sääntö. Kaikki tuntemani suomalaiset kansainvälisen politiikan alan feministitutkijat ovat päätyneet joko muihin oppiaineisiin tai paenneet ulkomaille. Portinvartijat ovat olleet tiukkoina.

Tiina: Taustani on vankasti kansainvälisen politiikan ja rauhantutkimuksessa. Suomessa olen aiheineni näillä aloilla yksin. Tutkimusaiheisiini liittyvät verkostot olen rakentanut muiden tieteenalojen varaan väitöskirjan alkutaipaleelta saakka. Nykyään olen monitieteinen yhteiskuntatieteilijä ilman omaa tieteenalaa: kuulun moneen paikkaan, enkä minnekään. Tällä hetkellä vien yhteiskuntatieteellistä näkökulmaa muun muassa urologian kansainvälisille kentille.

Hyödyn pakon alla opitusta poikkitieteellisyydestä: liikun diskurssista toiseen vikkelästi, ja ymmärrän ilmiöiden välisiä yhteyksiä monialaisesti. Työnhaussa en kuitenkaan pärjää. Poikkitieteellisyyttä ylistetään juhlapuheissa, mutta yliopistojen urapolut ovat Suomessa tieteenalasadonniaisia ja piirit pieniä. Näin etenkin kansainvälisten suhteiden oppiaineessa – eli siellä, mistä olen kotoisin, mutta jonka kapeasti määritellylle suomalaiselle kentälle asiantuntemukseni ei tunnu sopivan.

*Taustani on vankasti kansainvälisen politiikan ja rauhantutkimuksessa.
Suomessa olen aiheineni näillä aloilla yksin.*

Mikko: Työni keskiössä oleva kaupallisten palveluntuottajien rooli valtioiden sotilaallisen toiminnan tukena on mielestäni esimerkki sokeasta pisteestä. Kaupallisen sotilaspalvelualan tutkimuksen merkityksen ymmärtämiseksi täytyy tunnistaa kaupallisten yritysten ja sotilaallisen turvallisuuden moninaiset yhteydet. Julkisen sektorin monopoli sotilaalliseen toimintaan on kuitenkin syvällä istuva ajattelutapa, ja olen usein joutunut perustelemaan kaupallisten toimijoiden relevanssia suhteessa siihen. Toisaalta olen siinä onnellisessa tilanteessa, että pystyn linkittämään ilmiön ja oman tutkimukseni selkeästi ja konkreettisesti tieteenalalla yleisesti merkitykselliseksi tunnustettuun sotilaallisen turvallisuuden teemaan.

Anna: Omassa tutkimuksessani olen kiinnostunut kansainvälisten suhteisiin liittyvistä teemoista ja aiheista, mutta olen lähestynyt niitä etenkin poliittisen tutkimuksen keinoin, eli ajatuksella, että myös kansainvälistä politiikkaa voi lähestyä kuten mitä tahansa politiikkaa. Täten oppialakohtaisista samanlaisuuksista huolimatta (historia, politiikan tutkimus, kansainväliset suhteet) on tietynlaisena haasteena se, miten löytää omalle tutkimukselleen tutkimusyhteisö, johon linkittyä.

Laaja poikkitieteellisyys on siten haastavampaa kuin perinteisiin tieteenaloihin keskittyminen. Tiina omassa vastauksessaan toikin hyvin esille verkostojen löytämisen tärkeyden.

Jos mietimme laajemman yleisön tiedonhalua liittyen tutkimukseen, etenkin nyt Venäjän hyökkäyksen myötä, uskotteko, että keskittyminen klassisiin ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksiin uhkaa kasvattaa sokeiden pisteiden kokoa tai määrää? Vai onko liioiteltua ajatella, että vanhat ulko- ja turvallisuuspoliittiset painotukset hallitsisivat yhä kansainvälisten suhteiden tutkimuksen kenttää?

Anna: Toisen maailmansodan jälkeen ja esimerkiksi YK:n perustamisen yhteydessä luotiin erilaisia viitekehyksiä sodan ja rauhan ylläpitämiseen sekä tulkintakehyksiä tapahtumiin, kuten kansanmurha. Ei kuitenkaan ole enää selvää missä määrin keskeiset periaatteet, käsitteet ja instituutiot, kuten YK:n turvallisuusneuvosto tai oikeudenmukaisen sodankäynnin periaatteet toimivat nykypolitiikan kontekstissa. Yhtäältä olemme nähneet sodankäynnin muuttumisen valtioiden välisistä konflikteista ja tavat, joilla sotaa käydään [sotilaslennokki-operaatioista hybridisodankäyntiin](#) ja toisaalta rauhan ylläpitämisen edellytysten lisääntymiseen.

Esimerkiksi YK on pyrkinyt tuomaan eri toimijoita yhteen ja turvaamaan rauhan edellytyksiä monelta kantilta jo ennen konfliktien syntymistä. Venäjän hyökkäys kuitenkin osoitti, että helposti solahdetaan vanhoihin kehyksiin, ja että esimerkiksi YK:n turvallisuusneuvoston pysyvät jäsenmaat eivät ole olleet halukkaita luopumaan omista etuuksistaan veto-oikeuden käytössä. Sokea piste voikin liittyä siihen, että suurvaltapolitiikka paluun myötä myös katsantokannat määritellään sen mukaisesti.

Mikko: Perinteisille painotuksille on nyt paljon kysyntää. Se on minusta kiistatonta Venäjän hyökkäyssodan jälkeen medioissa vakiokasvoiksi valikoituneiden tutkijoiden ja laajemmassa kansalaiskeskustelussa käytettyjen argumenttien perusteella. Vaikka nämä lähestymistavat tuottavat hyödyllistä ymmärrystä, pelkään pahoin, että niiden rooli kasvaa rauhantutkimuksen, feministisen tutkimuksen ja muiden kriittisten, tietysti mielessä konsensusta haastavien lähestymistapojen kustannuksella. Tässäkin suhteessa korostuu se, etteivät sokeat pisteet ole tiedeyhteisön sisäsyntyinen ilmiö vaan muodostuvat vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa.

Asiantuntijoiden joukossa on onneksi nähty myös naisia, mutta feministisen turvallisuustutkimuksen asiantuntijoita ei juurikaan.

Tiina: Nykyaikainen kansainvälisen politiikan teoria, joka tunnustaa tunteiden ja ruumiillisten aikajatkumoiden kietoutumisen maailmanpolitiikkaan antaisi työkaluja tilanteen monipolviseen analyysiin, mutta keskustelu on yllättävän kapea-alaista. Keskustelua ovat hallinneet perinteiset, jopa kylmän sodan aikaiset teoriat ja sotatiede.

Asiantuntijoiden joukossa on onneksi nähty myös naisia, mutta feministisen turvallisuustutkimuksen asiantuntijoita ei juurikaan.

Esimerkiksi [venäläisten sotilaiden tekemät joukkoraiskaukset Butšassa](#) ja muualla ovat järkyttäneet raakuudellaan. Feministiset sodan ja rauhan tutkijat kuitenkin tiesivät heti hyökkäyspäivänä, että kaikki tämä tullaan vielä näkemään – ja miksi.

[Seksuaalinen väkivalta on raaka sodankäynnin väline](#), jota käytetään myös [imperialististen armeijoiden moraalin murentamiseen ja uudelleenrakentamiseen](#). Feministinen kansainvälinen politiikka tuntee sodan teemat, usein syvemmin ja laajemmista näkökulmasta kuin perinteisempi analyysi. Tämä voisi näkyä myös suomalaisessa keskustelussa.

Leena: Ilman muuta sodan ja rauhan kysymysten tulee olla kansainvälisten suhteiden tutkimuksen ytimessä. Uskon kuitenkin, että teoreettisten lähtökohtien tulisi olla moninaisia

ja moniäänisiä, ja ettei alan tutkimus voi olla ainoastaan konflikteihin keskittyvää. Palaan taas hiljaisuuksiin. Olisi nimittäin tärkeää pohtia, keiden näkökulmista ja mistä olettamuksista ponnistaen erilaisia analyyseja tuotetaan. Kansainvälinen politiikka koskettaa meitä kaikkia, toisia hyvin konkreettisesti – esimerkiksi parhaillaan Ukrainassa.

Mutta entäpä jos voimapolitiittisten laskelmien ohella kysyisimme vaikkapa, miten Venäjän hyökkäyssota näyttäytyy köyhimmässä maissa? Olin esimerkiksi hiljattain yhteydessä Monroviaan, jossa ruuan kallistuminen ja bensan hinnan yhtäaikainen nousu olivat ajaneet lukemattomia pienyrittäjiä konkurssiin.

Miten tutkijoina hahmotatte suhteenne esimerkiksi laajempiin tiedettä yleistajuistaviin ja vaikkapa median kautta käytäviin keskusteluihin? Voimmeko tutkijoina tehdä enemmän osallistuaksemme julkiseen keskusteluun niin, että sokeat pisteet saavat huomiota?

Leena: Haluan aloittaa toteamalla, että esimerkiksi *Politiikasta*-lehti on mitä erinomaisin väylä sokeiden pisteiden perkaamiseen. Yleisemmällä tasolla toteaisin, että totta kai meillä tutkijoina on velvollisuus tuoda esille tutkimustuloksiamme yliopistoyhteisöä laajemman yleisön tietoisuuteen – jo senkin takia, että monen meistä työ rahoitetaan verovaroin.

Samalla tutkijan arki on äärimmäisen kuluttavaa ja vaativaa jo ilman julkiseen keskusteluun osallistumistakin, ja on tutkijoita, joille tällainen keskustelu on suorastaan vaarallista. Olen itse pyrkinyt yleistajuistamaan tutkimustuloksiani muun muassa taiteilijayhteistyön kautta, sillä taiteilijoilla on kyky ravistella katsojan tunteita ja tunnereaktioista syntyy halu toimia.

Tiina: Nostaisin tässä katseen yksittäisten, marginaalissa työskentelevien tutkijoiden viestintävastuusta laajempaan suomalaisessa kansainvälisessä politiikassa vallitsevaan rekrytointipolitiikkaan. Paras keino saada sokeille pisteille huomiota mediassa on laajentaa tieteenalan rekrytointipolitiikkaa siten, että vakituisissa tehtävissä olevien joukkoon palkataan ihmisiä, jotka työskentelevät marginaaleihin ajettujen aiheiden parissa. He osaavat kyllä opettaa myös ne perinteisemmät teoriat, sillä valtavirta kuuluu kaikkien peruskoulutukseen.

Valtavirran lisäksi he voisivat kuitenkin varustaa politiikan tutkimuksesta valtionhallintoon työllistyvät opiskelijat laajemmalla osaamisella siitä, mitä kaikkea kansainvälinen politiikka on nyt ja tulevaisuudessa. Miten politiikan tutkimuksesta valmistuvilla voisi olla esimerkiksi olla keinoja valmistautua tulevaisuuden pandemioiden hallintaan, kun yksikään politiikan tutkimuksen koulutus ei varusta opiskelijoitaan ymmärtämään sosiaali- ja terveysjärjestelmää, sen rakenteita, globaalia hallintaa sekä ylikansallisia taloudellisia ja eettisiä kietoutumia?

Näitä ja monia muita aiheita on maailmalla tutkittu pitkään kansainvälisen politiikan ja ulkopoliitiikan kysymyksinä. Miksei Suomessa? Kyse ei ole vain urapoluista, vaan siitä, mihin suuntaan suomalainen maailmanpolitiikan ymmärrys kehittyy.

Paras keino saada sokeille pisteille huomiota mediassa on laajentaa tieteenalan rekrytointipolitiikkaa siten, että vakituisissa tehtävissä olevien

joukkoon palkataan ihmisiä, jotka työskentelevät marginaaleihin ajettujen aiheiden parissa.

Mikko: Julkiseen keskusteluun osallistuminen omien mahdolluuksiensa mukaan on mielestäni osa ammattia ja myös tietynlainen moraalinen velvollisuus. Akateemisen maailman kehittyminen yhä ahtaammaksi jättää tälle valitettavasti vähemmän aikaa. Toisaalta mediaesiintymiset ja varsinkin omaehtoinen julkinen kirjoittaminen ovat tutkijan vapainta tilaa, jossa on mahdollisuus tuoda esiin sellaisia näkökulmia, joita akateemisen rahoituksen ja julkaisemisen käytännöt eivät välttämättä päästäisi läpi.

Esimerkiksi olen itse julkaissut *Politiikasta*-lehdessä kirja-arvioita konservatiiviselta kantilta [sananvapauden](#) ja [vähemmistöjen oikeuksien](#) kaltaisia aiheita käsittelevistä teoksista, koska julkinen keskustelu näistä aiheista menee usein poteroista huuteluksi. Toivon, että teosten argumentaation avaamisella ja käsitteellistämällä olisi mahdollista viedä keskustelua hiukan eteenpäin.

Anna: Omasta näkökulmasta katsottuna tutkijoille on tärkeä tehtävä osallistua keskusteluun eri yhteyksissä eikä pelkästään mediassa tai yleisöpuheenvuorojen kautta. Olen kokenut itselle mielekkääksi toimia akateemisissa luottamustehtävissä, esimerkiksi julkaisujen toimituksissa kuten Valtiotieteellisen yhdistyksen [Pro et Contra. Book Series from the Finnish Political Science Association](#) -kirjasarjan tai tieteellisten seurojen johtokunnissa. Tällöin itselläni on mahdollisuus olla mukana erilaisissa keskusteluissa ja tuoda mahdollisia sokeita pisteitä esille sekä olla mukana tiedeyhteisön edistämässä.

Tutkija tietenkin työskentelee ensisijaisesti ajatellen, mutta usein myös tuntien – pään ohella tutkija käyttää sydäntään. Kun maailma on myllerryksessä, tutkija voi hakea turvaa objektiivisesta etäisyydestä, mutta uhraamatta tutkimuksen inhimillistä tekijää. Miten omassa tutkimuksessanne tunteet ottavat tilaa työskentelyssänne ja miten suhtaudutte niihin?

Anna: Tutkijoiden oletetaan usein kommentoivan ajankohtaisia aiheita, mikä aiheuttaa omat haasteensa. **Bertolt Brechtin** vieraannuttamiseksi (saks. *Verfremdungseffekt*) käsitettä mukaillen on usein tarpeellista etäännyttää itsensä tutkimuskohteesta, jotta siihen voidaan suhtautua kriittisesti tai poliittisen kohteena olevana, eikä niinkään jonakin annettuna.

Itse olen tutkinut sotaan ja poikkeustilaan liittyviä keskusteluja liittyen lähinnä asevoimien käytön auktorisointiin, mutta ajatellut hieman samalla tavalla kuin Mikko omassa vastauksessaan alla, että asioiden tarkastelu ja analysointi sekä niiden tuominen keskusteluun purkavat auki niihin liittyviä kysymyksiä.

Mikko: Olen tutkinut kaupallista sotilaspalvelualaa ja muita konflikteihin ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä niin kauan, että olin jo etäännyttänyt itseni hyvinkin kauas näihin ilmiöihin liittyvästä inhimillisestä kärsimyksestä. Kuten paneelikeskustelussa kerroin, tyttäreni syntymä on kuitenkin hyvinkin tehokkaasti purkanut rakentamani suojamuurit. Jäljelle on kuitenkin jäänyt modernistinen edistysusko siihen, että tutkimustyöni on yksi pieni osa

ihmisen tiedon ja ymmärryksen kehityksessä, joka ajan kuluessa tulee vähentämään konflikteja ja kärsimystä maailmassa.

Tiina: Tutkijan, sen enempää kuin kenenkään muunkaan, ei ole mahdollista työskennellä ”pelkillä aivoillaan” ja tunteistaan erillään. Myös tunnekylläisyys tutkimusaihetta kohtaan on tunnetyötä. Tutkimustyömme ei tapahdu jossain ruumistamme irrallisessa paikassa. Se, miten ja millaisista asemista käsin maailmaa tarkastelemme, vaikuttaa aina tuottamaamme tietoon.

Etäännyttämisen sijasta tutkijan olisi aina rehellistä tarkastella tunteidensa vaikutusta analyysiin. Etnografiassa ja monissa feministisissä tutkimusperinteissä tämä tunnustetaan: tunteiden havaitseminen niiden peittämisen sijasta lisää objektiivisuutta. En itse tutki tällä hetkellä sotaan liittyviä aiheita, eikä minun ole onneksi tarvinnut julkisesti analysoida Venäjän hyökkäyssotaa tai siihen liittyvää keskustelua. Olen silti toki analysoinut – ja tuntenut, itkenyt, pelännyt.

Vaikka tässä sodassa ei ole edes kyse ”meistä”, Ukrainan tilanne nostaa Suomessa pintaan moninaisia ylisukupolvisia traumoja sota-ajan ja sodanjälkeisestä Suomesta. Ne muokkaavat keskustelujamme ja keskusteluissa viriäviä konflikteja – ehkä myös tieteellistä analyysiamme. Tämä olisi hyvä tiedostaa.

Uskon, että tunteiden lukutaito on tutkijalle elintärkeää niin analyttisesti kuin oman jaksamisenkin takia.

Leena: Viittasinkin jo tunteisiin edellisessä vastauksessani tutkimustulosten yleistämisestä yhteydessä. Tunteet ovat työni keskiössä. Niiden perusteella valitsen tutkimusaiheeni (häilyvä tunne, että tässä asiassa on jotakin), maailmanpolitiikka on tunteiden lävistämää ja siksi äärimmäisen tärkeä analyysin elementti, ja tutkijana ja opettajana käytän tunteita ilmaisun välineenä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että olisin tunteiden viettäjä ja sen vuoksi epäanalyttinen.

Uskon, että tunteiden lukutaito on tutkijalle elintärkeää niin analyttisesti kuin oman jaksamisenkin takia. Esimerkiksi pelottavin ja samalla opettavaisin hetki omalla tutkijanurallani on ollut, kun eräässä haastattelutilanteessa huomasin olevani tunteellisesti turta. Oli hyväksyttävä, että minun oli levättävä, vaikken olisi millään malttanut.

Anna Kronlund (YTT) on Yhdysvaltoihin keskittynyt politiikan tutkija Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksella.

Tiina Vaittinen on Suomen Akatemian tutkijatohtori, rauhan- ja konfliktintutkija sekä [Vaippahanke](#) -tutkimusryhmän johtaja, joka työskentelee tällä hetkellä globaalien terveys- ja sosiaalipolitiikan oppiaineessa Tampereen yliopistossa.

Mikko Räcköläinen on kansainvälisen politiikan väitöskirjatutkija Tampereen yliopistossa. Hänen väitöskirjansa käsittelee kaupallisten sotilas- ja turvallisuusyritysten vaikutuksia ulko- ja turvallisuuspolitiikalle.

Leena Vastapuu toimii apulaisprofessorina Ruotsin maanpuolustuskorkeakoulussa. Hänen tutkimuksensa käsittelee sodankäynnin sukupuolikysymyksiä erityisesti tyttö- ja naissotilaiden näkökulmista sekä kansainvälisten suhteiden feminististä teoriaa.

Mikko Poutanen on politiikan tutkimuksen tutkijatohtori Tampereen yliopistossa ja Poliitikasta-lehden vastaava päätoimittaja.

Kirjoittajasta

[Anna Kronlund](#)

Anna Kronlund (YTT) on Yhdysvaltoihin keskittynyt politiikan tutkija Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksella.

Kirjoittajasta

[Tiina Vaittinen](#)

Tiina Vaittinen on Suomen Akatemian tutkijatohtori ja [Vaippahanke](#) -tutkimusryhmän johtaja, joka työskentelee globaalin terveys- ja sosiaalipolitiikan oppiaineessa Tampereen yliopistossa. Hän on tutkinut mm. hoivaetiikkaa, vanhushoivan taloutta, hoitoalan muuttoliikkeitä, ja arkisia dementiahoivan konflikteja. Tällä hetkellä hän kehittää kokonaisvaltaisesti kestävää kontinenssihoitoa, lokaalisti ja globaalisti.

Kirjoittajasta

[Mikko Rökköläinen](#)

Mikko Rökköläinen on kansainvälisen politiikan väitöskirjatutkija Tampereen yliopistossa. Hänen väitöskirjansa käsittelee kaupallisten sotilas- ja turvallisuusyritysten vaikutuksia ulko- ja turvallisuuspolitiikalle.

Kirjoittajasta

[Leena Vastapuu](#)

Leena Vastapuu on tutkijatohtori Tampereen rauhan- ja konfliktintutkimuskeskus TAPRIssa.